

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU CICLUL SUPERIOR AL LICEULUI

ISTORIA RELIGIILOR

(curriculum diferențiat)

CLASELE A XI-A – A XII-A

Filiera vocațională, profil teologic

Specializarea: Teologie reformat

Aprobat prin ordinul ministrului

Nr. .... / .....

București, 2008

NOTĂ DE PREZENTARE

Obiectivul general al disciplinei *Istoria religiilor* constă în formarea personalității în concordanță cu valorile spiritualității specific unitariene de deschidere către alte culte și religii, prin cunoașterea valorilor și specificul diferitelor religii, îmbogățirea culturii generale și prin aplicarea învățaturii de credință în viața proprie și a comunității.

Prin cunoștințele, atitudinile și valorile promovate, disciplina contribuie la formarea competențelor cheie stabilite la nivelul Comisiei Europene, cu precădere la formarea celor care vizează domeniile: a învăța să înveți, competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice și „sensibilitate la cultură”. Contribuția *Istoriei religiilor* la aceste domenii este prezentată detaliat astfel:

- **a învăța să înveți**
  - abilități: manifestarea autonomiei, a perseverenței și a disciplinei în procesul de învățare, reflecția critică asupra diferitelor aspecte ale învățării, din perspectiva propriei identități religioase și a atitudinii ecumenice;
  - atitudini: aprecierea pozitivă a învățării și a importanței acesteia pentru dezvoltarea proprie; adaptabilitate și flexibilitate în raportarea la cele învățate; automotivație și inițiativă în procesul de învățare; dorință de dezvoltare și perfecționare permanentă;
- **competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice**
  - cunoștințe: informații despre diferitele religii; cunoștințe referitoare la principalele evenimente din istoria religiilor; noțiuni referitoare la atitudini și comportamente în relația cu aproapele și în raportarea la comunitate; modele de comportament și de viață;
  - abilități: asumarea și susținerea propriei identități religioase; integrarea în comunități variate din punct de vedere al convingerilor; respectarea opiniilor și a comportamentelor semenilor; eliminarea din comportament a oricărei forme de violență pe criterii religioase; medierea situațiilor conflictuale care pot apărea la nivelul comunității;
  - atitudini: înțelegerea diferențelor dintre valorile specifice diferitelor religii; respectul față de cei de alte credințe și convingeri; responsabilitate în raport cu propriul comportament; acceptarea diversității și susținerea coeziunii la nivelul comunității; implicarea în viața comunității;
- **„sensibilitate la cultură”**
  - cunoștințe: contribuția religiei la cultura și civilizația universală (istorie, limbă, literatură, artă, civilizație etc.);
  - abilități: analizarea, compararea și dezbateră vizând rolul religiei în cultura universală;
  - atitudini: asumarea propriei identități religioase și manifestarea respectului pentru alte credințe; manifestarea unor atitudini pozitive față de formele de expresie culturală.

Disciplina ***Istoria religiilor*** face parte din aria curriculară ”Om și societate” și i se alocă 1 oră pe săptămână în clasa a XI-a și a XII-a în curriculumul diferențiat pentru filiera vocațională, profil teologic, specializare: teologie reformată.

Programa școlară de ***Istoria religiilor*** este structurată pe următoarele componente:

- competențe generale – comune pentru toate programele școlare
- valori și atitudini
- competențe specifice asociate cu conținuturi;
- conținuturi ale învățării;
- sugestii metodologice.

COMPETENȚE GENERALE

- 1. Cunoașterea și folosirea termenilor istorici legați de religiile lumii*
- 2. Lectura receptivă și interpretarea textelor din Biblie și a izvoarelor istorice*
- 3. Încadrarea diferitelor religii în timp și spațiu*
- 4. Orientarea generală între diferitele forme de religie. Formarea unei percepții asupra lumii fără prejudecăți.*

VALORI ȘI ATITUDINI

- Manifestarea interesului pentru cunoașterea religiilor lumii
- Manifestarea inițiativei în aprecierea învățăturii transmise de celelalte religii (compararea propriului punct de vedere cu părerile celorlalți)
- Motivația pentru punerea în valoare a valorilor universale
- Formarea unei percepții asupra lumii fără prejudecăți
- Înțelegerea și aprecierea diverselor forme de religie

CLASA A XI-A

1. Cunoașterea și folosirea termenilor istorici legați de religiile lumii

Competențe specifice	Unități de conținut
1.1. Cunoașterea și folosirea termenilor religioși	<p>Noțiuni de bază</p> <p>Sacru și profanul</p> <p>Magia</p> <p>Fetisizmul, totemismul, credința mana</p> <p>Animismul</p> <p>Samanismul</p> <p>Polidemonismul</p> <p>Politeismul</p> <p>Monoteismul, drumul spre monoteism</p>

2. Lectura receptivă și interpretarea textelor din Biblie și a izvoarelor istorice

Competențe specifice	Unități de conținut
2.1. Tratarea diferitelor tradiții religioase oral și în scris	<p>Magia</p> <p>Fetisizmul, totemismul, credința mana</p> <p>Religiile tribale</p> <p>Cultul morților</p> <p>Samanismul</p> <p>Religii naționale</p> <p>Religia egipteană</p> <p>Religia persiană</p> <p>Religia greacă</p> <p>Religia romană</p> <p>Religii de mister</p> <p>Religia celților</p> <p>Religia germanilor și a slavilor</p> <p>Vechea credință a maghiarilor</p> <p>Religii precolumbiene</p>
2.2. Identificarea implicațiilor cauză-efect în temele studiate	<p>Monoteismul, drumul spre monoteism</p> <p>Religii naționale</p> <p>Gradele de evoluare a religiei din mesopotamia</p> <p>Vechea credință a maghiarilor</p> <p>Religii precolumbiene</p>

3. Încadrarea diferitelor religii în timp și spațiu

Competențe specifice	Unități de conținut
3.1. Identificarea legăturilor dintre istoria creștinismului și istoria altor religii	<p>Politeismul</p> <p>Monoteismul, drumul spre monoteism</p> <p>Religii naționale</p> <p>Religia greacă</p>

	Religia romană
3.2. Formularea unei opinii despre personalități și evenimente istorice	Panteonul mesopotamian Panteonul egiptean Panteonul grec Panteonul roman Vechea credință a maghiarilor Religii precolumbiene: Cultul și panteonul astec Cultul și panteonul maia, credința în viața de dincolo de moarte, Cultul și panteonul incaș

4. Orientarea generală între diferitele forme de religie. Formarea unei percepții asupra lumii fără prejudecăți.

Competențe specifice	Unități de conținut
4.1. Recunoașterea raporturilor dintre religii.	Politeismul Monoteismul, drumul spre monoteism Religii de mister Religia celților Religia germanilor și a slavilor Vechea credință a maghiarilor

Lista orientativă de conținuturi pentru programa de istoria religiilor (clasa a XI-a)

Introducere în istoria religiilor

Noțiuni de bază
Religia și credința
Sacru și profanul
Formele religiilor, categorizări
Magia
Fetisizmul, totemismul, credința mana
Religiile tribale
Animismul și credința în viața de dincolo de moarte
Cultul morților
Samanismul
Polidemonismul
Politeismul
Monoteismul, drumul spre monoteism
Religii naționale

Religiile culturilor antice

Gradele de evoluare a religiei din mesopotamia
Religia babiloniei și a assiriei
Panteonul mesopotamian
Religia egipteană
Panteonul egiptean
Religia persiană

Religia greacă
 Panteonul grec
 Mitologia greacă
 Religia romană
 Panteonul roman
 Religii de mister
 Religia celților
 Religia germanilor și a slavilor
 Vechea credință a maghiarilor
 Religii precolumbiene:
     Cultul și panteonul astec
     Cultul și panteonul maia, credința în viața de dincolo de moarte
     Cultul și panteonul incaș

CLASA A XII-A

1. Cunoașterea și folosirea termenilor istorici legați de religiile lumii

Competențe specifice	Unități de conținut
1.1. Cunoașterea și folosirea termenilor religioși	Introducere în marile culturi ale antichității Hinduismul: cultul, sistemul conceptual, sărbătorile Jainismul: cultul, percepția despre lume, idei de bază Buddhismul: ideile de bază, cultul și doctrinele morale Formarea și evoluția iudaismului Universismul Confucianismul Taoismul

2. Lectura receptivă și interpretarea textelor din Biblie și a izvoarelor istorice

Competențe specifice	Unități de conținut
2.1. Tratarea diferitelor tradiții religioase oral și în scris	Hinduismul: cultul, sistemul conceptual, sărbătorile Șintoismul: cultul, divinitățile, percepția lumii, sărbătorile Particularitățile iudaismului, viața evreilor, sărbătorile
2.2. Identificarea implicațiilor cauză-efect în temele studiate	Buddhismul: viața și concepția lui Buddha Formele buddhismului Coranul

3. Încadrarea diferitelor religii în timp și spațiu

Competențe specifice	Unități de conținut
3.1. Identificarea legăturilor dintre istoria creștinismului și istoria altor religii	Formarea și evoluția iudaismului Isus Christos văzut din perspectivă istorică Răspândirea creștinismului, scurt istoric Înființarea islamului
3.2. Formularea unei opinii despre personalități și evenimente istorice	Buddhismul: viața și concepția lui Buddha Viața și învățăturile lui Confuciu Învățăturile lui Lao-ce Viața și învățăturile lui Isus Christos Viața și învățăturile lui Mohamed Fundamentalismul islamic Miscări în cadrul Bisericii Creștine Secte, scurt istoric

4. Orientarea generală între diferitele forme de religie. Formarea unei percepții asupra lumii fără prejudecăți.

Competențe specifice	Unități de conținut
4.1. Recunoașterea raporturilor dintre religii.	Biserica din Est: Ortodoxia Biserica din Vest: Romano Catolicii, Greco – catolicii, Protestanții Islamul: sistemul conceptual, percepția lumii Divizarea lumii pe plan religios Indici geografici

Lista orientativă de conținuturi pentru programa de istoria religiilor (clasa a XII-a)

Religiile Lumii

Introducere în marile culturi ale antichității

Religiile Indiei

Hinduismul: cultul, sistemul conceptual, sărbătorile

Djainismul: cultul, percepția despre lume, idei de bază

Buddhismul: viața și concepția lui Buddha

Formele buddhismului

Ideile de bază, cultul și doctrinele morale

Religiile Chinei

Universismul

Confucianismul

Viața și învățăturile lui Confuciu

Taoismul

Învățăturile lui Lao-ce

Străvechea religie a Japoniei

Sintoismul

Cultul, divinitățile, percepția lumii, sărbătorile

Iudaismul

Formarea și evoluția iudaismului

Particularitățile iudaismului, viața evreilor, sărbătorile

Creștinismul

Viața și învățăturile lui Isus Christos

Isus Christos văzut din perspectivă istorică

Răspândirea creștinismului, scurt istoric

Biserica din Est: Ortodoxia

Biserica din Vest: Romano Catolicii, Greco –catolicii, Protestanții

Islamul

Înființarea islamului

Viața și învățăturile lui Mohamed

Coranul

Sistemul conceptual, percepția lumii

Fundamentalismul islamic

Secte, curente, religii alternative

Miscări în cadrul Bisericii Creștine

Secte, scurt istoric

Recapitulare, statistici

Divizarea lumii pe plan religios

Indici geografici

SUGESTII METODOLOGICE

Conținuturile propuse sunt structurate în ordinea cronologică a formării religiilor cu o parte introductivă cu definirea termenilor specifici.

Temele au fost selectate din perspectiva următoarelor principii:

- accentuarea caracterului pragmatic prin centrarea pe dezvoltarea de atitudini și de comportamente;
- referirea la aspecte actuale din viața personală și din viața comunității;
- corelarea cunoștințelor cu cele dobândite la alte discipline de învățământ, mai ales la nivelul ariei curriculare "Om și societate" (Istorie, Geografie, Logică, Filozofie).

Prezentul curriculum este conceput într-o manieră flexibilă, care permite profesorului libertatea de opțiune în abordarea unei lecții. Construirea demersului didactic trebuie realizată din perspectiva competențelor specifice, cu respectarea logicii interne a temelor, precum și a particularităților clasei și ale elevilor. În concordanță cu aceste aspecte, ponderea acordată temelor și modalitatea de abordare a acestora se vor stabili de către fiecare profesor.

Se recomandă utilizarea unor activități de învățare precum:

- utilizarea unor metode active (învățarea prin descoperire, învățare problematizată, învățare prin cooperare), care să contribuie la dezvoltarea capacității de cunoaștere de sine, a celorlalți și a omului ca ființă religioasă;

- crearea unor situații problemă de etică aplicată, în contextul cărora elevii pot dezbate rolul și libertatea deciziei ca factor al dezvoltării persoanei;
- realizarea unor observații
- analiza unor studii de caz;
- organizarea de exerciții individuale și în grupuri de lucru pentru interpretarea unor fapte, fenomene și procese legate de domeniul credinței și al religiei în general;
- argumentarea biblică;
- utilizarea calculatorului și a altor mijloace audio-vizuale pentru ilustrarea unor teme, pentru căutarea de informații sau pentru documentarea pe o temă dată.

În cadrul orei de *Istoria religiilor*, evaluarea trebuie să aibă caracter formativ, cu scopul motivării elevului pentru aplicarea în practică a principiului libertății de credință.